Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 123 | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го ЛИПНЯ 1981 | ЦЕНТІВ 25 CENTS | JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 4, 1981 | No. 123. VOL LXXXVIII

ТОРОНТОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВІДМІТИВ 90-РІЧЧЯ УКРАЇНЦІВ В КАНАДІ

Торонто, Онтаріо. — З нагоди 90-річчя української еміграції до Канади, Торонтонський університет із українською громадою влаштовуватиме серію подій під заголовком „Українці в Канаді." Ця двомісячна програма, яка складається із виставки, доповідів, фільмів і літературного вечора, організована університетським бюром громадських відносин і Катедрою українознавчих студій при Торонтонському університеті, Фундацією катедри українознавчих студій й Асоціяцією українських бібліотекарів Канади.

„Українці в Канаді" починатиметься 15-го липня відкриттям виставки українського життя у Канаді, яка міститиметься в університетській бібліотеці Робартс. Посадник Торонто Арт Егелтон вітатиме учасників від міської ради. Віцепрезидент університету Доналд Г. Айві й голова бібліотеки д-р Р. Г. Блекберн вітатимуть гостей. Проф. Всеволод Ісаїв говоритиме про українців у Канаді й голова Торонтонської історичної ради мгр Андрій Грегорович розкаже про виставку, яку він підготовив. Виставка у бібліотеці Робартс (St. George and Harbord) буде відкрита кожного дня, крім неділі, від 15-го липня до 31-го серпня.

У вівторок, 11-го серпня, відбудеться вечір пісні, прози й поезії у виконанні відомої мисткині Іванни Карасевич, яка виступить також під час відкриття виставки. Початок вечора в 8-ій годині у залі Іннис коледжу (2 Sussex Avenue); вступ — 3 доляри, а квитки можна набути, телефонуючи на число 978-6564.

Вечір фільмів кінематографів українців-канадців і фільмів на українсько-канадські теми відбудеться у вівторок, 25-го серпня, у залі ч. 205 Факультет Бібліотекарства (140 St. George Street) в 8-ій годині вечора, вступ безкоштовний. Після показу фільмів відбудеться дискусія. Закриття двомісячної програми „Українці в Канаді" відбудеться у четвер, 10-го вересня, доповіддю Михайла Новака, відомого автора й науковця при американській установі American Enterprise Institute у Вашінгтоні на тему „Нова етнічність і людські права". Доповідь почнеться у 8-ій годині вечора в авдиторії медичних наук (1 King's College Circle). Керівник Катедри українознавчих студій проф. Павло Магочий відкриє цей вечір. Вступ вільний.

Програму усіх подій можна набути у бюрі громадських відносин при Торонтонському університеті (978-6564).

Лідер німецьких соціялістів Брандт відвідує Москву

Москва. — Згідно з раніше проголошеним пляном, до Москви прибув колишній німецький канцлер і лідер німецьких соціялістів Віллі Брандт. Брандт завжди був прихильником німецької „східньої політики", яка фаворизувала Совєтський Союз, і Брежнєв намагається вжити його тепер для зміцнення спротиву проти приміщення американських ракет Першінг-2 у Західній Европі у відповідь на приміщення совєтських ракет СС-20 у Східній Европі та Східній Німеччині.

Брандта вітають у Москві з великими почестями та з особливою увагою. Він відбув понад тригодинну розмову з Брежнєвом, у якій Брежнєв сконцентрував свою увагу на американській оборонній політиці. Брежнєв зробив усе можливе, щоб прихилити Брандта до совєтського становища. Роля Брандта в політиці Західньої Німеччини останнім часом значно зросла. Це пов'язане, з одного боку, з трудношами німецького уряду, вслід за тим, з обниженням престижу його лідера Гельмута Шмідта, а з другого боку, зі зростом і загостренням постави лівиці німецької соціял-демократичної партії, яка домагається значних змін у внутрішній і закордонній політиці. В гій конфліктній ситуації Брандт став посередником і арбітром.

Під час розмови Брежнєв, як подають совєтські джерела, сконцентрував свою увагу на дозброєнні ЗСА, яке розпочав новий американський уряд президента Роналда Регена. Брежнєв сказав: „Навіть завтра ми готові засісти до переговорів. Але розмови не могли початися через негативну поставу ЗСА. ЗСА змагають до мілітарної переваги. А в наших днях і в нашій добі безпеку можна осягнути і то реальну безпеку тільки тоді, коли вона побудована на загальній мілітарній рівновазі". Так „переконливо" говорив Брежнєв після того, як Москва використала пасивність Заходу до великого скоку у зброєнні СССР, яким він здобув значну перевагу в деяких ділянках і навіть почав тією перевагою шантажувати одних, а на інших, як у випадку Афганістану, нападати.

Брандт, згідно зі своєю традицією, підтримав думку якнайскоріших розмов між Вашінгтоном і Москвою, не зважаючи на те, що в теперішній ситуації, при значній перевазі Москви, такі переговори дадуть їй непропорційно великі переваги. Брандт сказав: „Немає сумніву, що зустріч двох найвищих керівників СССР і ЗСА мала б велике значення для людей у всьому світі. І я думаю, що світ не повинен задовго чекати на це".

Вибори в Ізраїлі не принесли рішення

Єрусалим, Ізраїль. — Довгоочікувані парляментарні вибори в Ізраїлі не принесли бажаного рішення. Привладна партія Менахема Бегіна і опозиційна Шімона Переса не здобули вирішньої переваги, а навпаки, приблизно стільки само голосів і однакову кількість мандатів. Остаточне рішення тепер залежить від того, котра з них зуміє створити коаліційну більшість.

На висліди виборів в Ізраїлі чекали не лише політичні кола цієї країни, але й у світі вони викликували величезне заінтересування. Особливо в арабських країнах від висліду тих виборів сподівалися дуже багато змін. Це у випадку перемоги теперішньої опозиції, яку очолює Партія праці. Теперішній уряд під проводом Менахема Бегіна веде праву політику як у внутрішніх справах, так і назовні. В союзі зі скрайніми релігійними течіями, які входять у склад коаліції та уряду, Бегін консеквентно обороняє тезу, що забрані в війнах з арабами території, особливо на правому березі Йордану — Самарія і Юдея — є історичними, „священними" частинами Ізраїля і мусять входити в склад сучасної ізраїльської держави. Згідно з такою політикою, уряд Бегіна сприяє поставанню нових осель на тих теренах, що викликує завзятий спротив з боку арабів. У внутрішній політиці Бегін притримується радше принципів традиційного лібералізму, який став підставовою економічною концепцією сучасних західніх консерватистів.

У зовнішній політиці Бегін добився величезного успіху мирним договором з Єгиптом, заключеним в Кемп Дейвиді при активній співучасти американського уряду й особисто президента Картера. Одначе сподівані дальші наслідки того договору покищо не пощастило перевести в життя з огляду на рішучий спротив арабів, за плечима яких стоїть Москва, а крім цього і з огляду на нафтову ситуацію, яка змушує головні індустріяльні держави світа дуже рахуватися з вимогами арабів. У внутрішній політиці, особливо в господарському житті, Бегін мав малі, або й ніякі успіхи. Інфляція в Ізраїлі досягла майже 120 відсотків у річному відношенні, зростає безробіття, темпо господарського розвитку нижче передбачуваного.

Тому після розписання виборів загальна опінія підтримувала опозицію і її виборча перемога була запевненою. Одначе в останніх місяцях Бегін різними політичними потягненнями здобув таку популярність, що надії опозиції не здійснилися.

Громадський комітет займеться справою видання творів Г. Снігірьова

Рочестер, Н. Й. (А. Галан і І. Демиденко). — Відгукуючись на бажання багатьох громадян української спільноти, розселеної в різних країнах світу, мати виданими твори замученого совєтськими опричниками у в'язниці видатного українського письменника Гелія Снігірьова (він же Гаврило Стріляний), українці ЗСА, Канади, Західньої Европи та Австралії кореспонденційним шляхом створили Громадський комітет для видання його творів.

До складу Комітету увійшли (за абеткою): Олекса Веретенченко, Василь Витвицький, Богдан Гасюк, Анатолій Галан, Євген Гаран, Яків Гвоздецький, Василь Гришко, Докія Гуменна, Йосип Гірняк, Мар'ян Дальний, Ілля Демиденко, Ігор Качуровський, Юрій Клиновий, Зоя Когут, Григорій Костюк, Ольга Кузьмович, Роман Купчинський, Стефанія Лаба, Юрій Лавриненко, Уляна Любович, Юрій Луцький, Юліян Мовчан, Дмитро Нитченко, Петро Одарченко, Петро Плевако, Валер'ян Ревуцький, Василь Семанюк, Володимир Скорупський, Михайло Смик, Юрій Степовий, Остап Тарнавський, Роман Трач, Юрій Шевельов.

Для переведення технічної роботи по створенню фонду видання спадщини Снігірьова визначено Фінансову комісію в складі: Анатолій Галан, Ілля Демиденко, Стефанія Лаба, Василь Семанюк. Листування в справі фонду та видання Комітет просить скеровувати на адресу Іллі Демиденка: Illa Demydenko, 54 Oaklawn Drive, Rochester, N. Y. 14617. Тел. 716 544 9345.

Пожертви на видання творів Г. Снігірьова можна висилати також на адресу: Ukrainian Credit Union, 831 Joseph Ave., Rochester, N. Y. 14621, чеки слід виписувати на Snehirov's Fund.

Заворушення в Івано-Франківську

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Нещодавно з України прийшла вістка, що на початку цього року в Івано-Франківську відбулися масові заворушення населення. Реагуючи на брак харчових продуктів та посилений тиск режиму, кілька тисяч людей вийшли на вулиці міста; почалася демонстрація з вимогами: „Дайте нам самостійність!", „Дайте хліба"!", „Де є харчові продукти?".

Після демонстрації, яка тривала цілий день, влада, щоб заспокоїти населення, забезпечила крамниці харчовими продуктами.

Стало теж відомо, що минулого року, напередодні святкування Першого травня, в Косові на Івано-Франківщині хтось вивісив на дереві національний прапор. Винуватців не знайшли.

Н. Мартинюк і К. МекАдамс виступили у танцювальному дуеті в Ню Йорку

Ню Йорк, Н.Й. (Л.К.) — Після своїх виступів, від четверга до неділі, 25, 26, 27-го червня ц.р., тут у Американському Ляબораторійному Театрі, при 219 Захід, 19-ій вулиці, пара танцюристів Танцювального Театру Ніколяйс — Нуся Мартинюк і її муж Картер МекАдамс виступили в неділю, 28-го червня в 3-ій год. по полудні у танцювальному концерті, вклавши в нього віртуозність танцю, фантазію та винахідчивість у хореографії.

Першою точкою у програмі цього модерного, а з цим і абстрактного балету був танок „Паттернсет", хореографія якого займалася Н. Мартинюк. Музику до цього танцю скомпонував і виконав вперше в 1980 році Оль Ді Лєльо. Крім згаданої танцюристки виступали ще інші виконавці, як: К. МекАдамс, Керол Меззакапа, Петті Шенкер і Дебора Фогель.

Відтак слідувала прем'єра танцю дуету — „Без назви", хореографом якого був Картер МекАдамс. Музику до цього танку вперше скомпонував і вперше його виконав Андре Ґріббо. Виконавці цього танцю: Н. Мартинюк і К. МекАдамс.

Танець — „Малі зміни" був оснований на народних мотивах українського танку і пісні. Його виконала Н. Мартинюк на тлі двох народних пісень, проспіваних на платівці Хором Українських Бандуристів.

Першу частину програми завершив „Швидкий танець — до побачення", в якому знову виступили обидвоє танцюристи — Нуся і Картер у милому танцювальному дуеті.

Після перерви двоє тан-

(Закінчення на стор. 4)

Литовцеві К. Ліннасові загрожує депортація до СССР

Вестбурі, Н.Й. — Тут у Федеральному окружному суді, під час двотижневої судової розправи, в неприсутності лави присяжних, обвинувачено 62-річного литовця, за фахом кресляра, мешканця Грінловну, Л.І., Карла Ліннаса, що під час Другої світової війни він, ніби був офіцером у нацистському концентраційному таборі в Естонії, де страчено 12,000 осіб із Східньо-европейських народів, включно з 2,000 жидами. Йому також закинено фальшиве свідчення: перший раз у 1951 році, коли він прибув до ЗСА, а вдруге, коли він ставши громадянином ЗСА сказав, що під час Другої світової війни він був студентом.

Три місяці тому під час телевізійних інтерв'ю у СССР та знайдення мовляв „документів" концентраційних таборів, окружні адвокати намагаються доказати, що К. Ліннас був офіцером партизанської естонської групи, яка коляборувала з німецькою армією і

(Закінчення на стор. 4)

ТИЖДЕНЬ ПН В САН ФРАНСІСКО

Сан Франсіско, Кал. (Т. Л.). — Комітет Тижня Поневолених Націй інформує, що відзначення Тижня у Сан Франсіско відбудеться в неділю, 19-го липня ц. р. о год. 10-ій перед полуднем відбудеться моторкала (збірка перед „Інтернешекалеро і Маркет вулицями, о год. 1-ій по полудні буде год. 1-ій по полудні буде концерт в Голден Гайт парку. В цьому році за переведення святкування Тижня Поневолених Націй відповідає українська група. Ближчі інформації уділяє секретарка Марія Черепенко. Треба телефонувати на число: 341-9582.

Відбувся останній процес нацистських катів

Дюссельдорф, Західня Німеччина. — Тут скінчився останній великий судовий процес нацистських катів, який тривав понад п'ять років. процес почався ще в 1975 році і, як сказав суддя, „тривав майже так довго як Друга світова війна". Судили на ньому гітлерівських катів з концентраційного табору в Майданку під Люблином. 1975 року на лаві обвинувачених засіло 16 осіб, з яких чотирьох звільнено вже раніше, єдин помер, одного віддано окремій судовій справі, а одного визнано нездібним відповідати за свої вчинки. Зі залишених дев'яти підсудних суд у Дюссельдорфі засудив вісьмох, а одного звільнив з браку доказів вини.

Процес цей привернув до себе увагу не лише тим, що був це останній великий того роду процес, та що деякі обвинувачені мали на своєму сумлінні понад тисячу вбитих людей, але й тому, що на лаві обвинувачених сиділа американська громадянка — німка, яка після війни одружилася з американцем, прибула до ЗСА, стала громадянкою, — видана німецькому судові після позбавлення громадянства, Герміна Бравнштайнер, замужня Раєн. Герміна Раєн, яку в'язні у таборі називали „шкапою", дістала досмертну тюрму. Акт обвинувачення закидував їй відповідальність за вбивство принаймні 1,181 в'язнів, в тому — 705 вбивств вона доконала власноручно, або фізично допомагала в них.

Іншу обвинувачену, Гільдегарду Лєхерт, яку в'язні називали „кривавою Бригідою", засуджено за співучасть у 1,196 мордах в'язнів на 12 років тюрми.

В Америці

КВОТА НА ІМПОРТ взуття з Тайвану і Південної Кореї, яка була уведена попереднім Урядом чотири роки тому, більше не зобов'язуватиме внутрішній американський ринок, і тому треба очікувати, що ціни на взуття значно впадуть. Обниження цін і було причиною, чому президент Реген не погодився продовжити закону про квоту, хоч на нього робили натиск виробники взуття в ЗСА та ті законодавці, у виборчих округах яких виробляється багато взуття. Противники імпорту дешевих виробів з країн, у яких дешева праця робітників, побоюються, що наплив взуття з Південної Кореї і Тайвану викличе збільшення безробіття в черевичній індустрії.

ЛЕГКІСТЬ, З ЯКОЮ ЧИСЛЕННІ студенти діставали низьковідсоткові позички від Уряду на заплату за навчання, довело до того, що тепер ухвалені Урядом великі обмеження для одного мільйона студентів, аплікантів на позичку. Цей мільйон студентів мусітиме вже з 1-го жовтня доводити документами, що вони насправді урядову позичку потребують, бо не мають з чого платити за студії. Самого прохання вже не вистачатиме.

ПОЧИНАЮЧИ з днем середи, 1-го липня, найбільший щоденик ЗСА „Ню Йорк Таймс" зменшив ширину своїх сторінок на пів цаля (докладно на сім шістнадцятих інча), щоб, між іншим, устандартизувати місце для реклям. „Нову модулярну систему оголошень", вироблену Американською Асоціяцією Газетних Видавців, ввели також понад 1000 інших часописів ЗСА.

В СТЕЙТІ Ню Йорк вплянували обезпеченеві компанії збільшити забезпечення пацієнтів від „мальпрактики" лікарів на 69 відсотків, проти чого лікарі протестують, кажучи, що вони вже і так платять „астрономічні" суми за цю асекурацію. Стейтовий уряд і Медична Асоціяція забезпечень проти „мальпрактики" пересунула свою ухвалу на три місяцю далі, до 1-го жовтня ц. р.

Свято Української Державности в Елленвілі

Елленвіл, Н. Й. — **Організації Українського Визвольного Фронту** Америки влаштовують у суботу, 4-го липня і неділю, 5-го липня ц.р., тут на Оселі **СУМ-А — в 40-річчя Відновлення Української Державности Актом 30-го червня 1941 року — Свято Української Державности.**

У програмі цього Свята в год. 6-ій вечора в суботу, 4-го липня відбудеться форум, модератором якого буде проф. д-р Володимир Стойко, присвячений Актові 30-го червня. Участь у ньому візьмуть: проф. д-р Микола Богатюк, проф. Семен Вожаківський, проф. д-р Тарас Гунчак, проф. д-р Микола Чировський та проф. Лев Шанковський.

У неділю, 5-го липня в год. 11-ій вранці святкування розпічнуться Богослуженням, що його відправить **Владика Василь Лостен у сослуженні духовенства. Опісля, в годині 12-ій** вполудне відбудеться піднесення прапорів і відкриття маніфестації, під час якої доповідатиме колишній прем'єр уряду, голова Проводу ОУН і АБН Ярослав Стецько. У **мистецькій частині: рецитація акторів Євгена і Володимира Курилів із участю молоді О.СУМ-А з Ірвінґтону, Н.Дж. У маніфестаційній частині і дефіляді візьме** участь духова оркестра „Батурин" з осередку СУМ з Торонто, Канада, дириґент мгр Василь Кардаш.

На протязі цих дводенних святкувань можна оглянути виставку підпільних видань, що її організують Василь і Володимира Харуки.

> З уваги на Свято Незалежности ЗСА, яке припадає в цьому році на суботу, 4-го липня, це число „Свободи" друкується у четвер з датою суботи. У п'ятницю, 3-го липня, Головна Канцелярія УНС і видавництво „Свобода" будуть закриті. Чергове число газети друкуватиметься в понеділок з датою 7-го липня. — Ред.

РОЗМОВА З МИТРОПОЛИТОМ, ЯКОЇ НЕ ЗАБУДЕТЬСЯ

(Репортаж Людмили Волянської)

Декілька телефонів поміж Консисторією УАПЦ і „Свободою", і прийшла вістка від працівника Консисторії Насті Грибович, що Владика Мстислав, Глава Української Автокефальної Православної Церкви, чекатиме на кореспондента щоденника. Темою розмови буде в першу чергу Десятий Собор — історичний Собор, УПЦеркви, який успішно відбувся тут, в новозбудованому Домі Української Культури, від середи 27-го травня до неділі 31-го травня включно, скликаний Блаженнішим Митрополитом Мстиславом. Розмова з Митрополитом Мстиславом, яка торкалася і інших аспектів життя православних українців на поселеннях і загально всієї діяспори, відбулася в суботу, 13-го червня, в резиденції Митрополита в Савт Бавнд Бруку, недалеко Церкви-Пам'ятника св. Андрія Первозванного, що велично скрашає собою посілість УАПЦеркви в ЗСА. Тут недалеко розташований Пантеон-цвинтар, Дім Української Культури, будівлі Духовної Семінарії, історичний будинок Консисторії (деякі частини його сягають колоніяльних часів перед Американської Революцією), тут же є українська школа, Музей і оселі священиків.

Прибувши перед 10-ою годиною ранку, як бажав Митрополит, приємно мені було прислухатися до дзвінких голосочків дітей-школярів, які радісною громадкою вибігли якраз із кляс школи на перерву; приємно було милуватися чудовим парком, що є при тому і кладовищем з численними мистецькими пам'ятниками; прислухатися до рідної мови, що тут скрізь і всюди гомоніла: в цей суботній гарний день тут вирувало життя і відбувалися прерізні активності.

Рівно о 10-ій подзвонилося до резиденції Митрополита, який зустрів посланця щоденника у своїй канцелярії ясним поглядом уважних очей і милими словами, які відразу внесли невимушеність у розмову. Владика вирізняється серед наших великих людей особливою куртуазією і ґалянтністю що прозраджують бездоганне лицарське виховання колишнього військовика-старшини. Його мусиш подивляти. Без сумніву, Владика

Владика-Митрополит Мстислав

Нововисвячений Єпископ УАПЦ А. Дублянський.

посідає ту ж каризму, якою відзначалася вся Родина Петлюрів. Це і не дивно — Мати Владики Мар'яна Петлюра-Скрипник була рідною сестрою Головного Отамана, Голови Української Держави.

Митрополит розмовляє про Собор; про події в середині української громади на поселеннях, які журять його; про церковні й пресові справи; родинні, мистецькі, політичні й особисті, уміючи всі пов'язувати поміж собою з глибоким знанням, розумінням і ерудицією церковного провідника і духовника. Журить Владику зокрема брак зацікавлення в більшої частини української преси життям Церкви, тому з легеньким докором каже, чому не було нікого із „Свободи" на Десятому Соборі...

Це був історичний Собор ще і тому, що проходив якраз у 60-річчя іншого історичного Собору — Першого Всеукраїнського Православного Собору у святій Софії Київській, у Києві в

(Продовження на ст. 3)

У світі

ДВА З ПОЛОВИНОЮ РОКУ минуло від часу, коли війська Танзанії перейшли кордони Уганди, щоб допомогти повсталому населенню прогнати кривавого диктатора Іді Аміна. Переможений власним населенням Іді Амін утік за кордон і перебуває у різних місцях, пробуючи приготовити державний переворот. Підтримує його диктатор Лівії Муаммар Каддафі. З доручення президента Танзанії Юліюса Найєрере танзанські війська не лише взяли участь у внутрішній боротьбі, але після виграної помагали в наладнуванні внутрішніх справ Уганди та у влаштуванні господарського життя. З огляду на важкість завдання, в Уганді перебувало до 45,000 танзанійських вояків. На підставі договору між обидвома державами, уряд Танзанії видав наказ своїм військам покинути Уганду і повернутися домів. Згідно з тим же договором на терені Уганди залишилася ще тільки коло одної тисячі танзанійських поліційних старшин, які допомагають урядові Уганди в утримуванні безпеки й порядку та в організуванні потрібних поліційних і інших служб.

ІРЛЯНДСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ відбув своє перше засідання після виборів. На цьому засіданні обрано прем'єра майбутнього уряду. Більшістю голосів 81 до 78 обрано прем'єром колишнього міністра закордонних справ, професора економіки Ґаррета Фітцджеральда. Таким чином, відійшов уряд прем'єра Чарлза Огі, який керував ~~ірляндською політикою~~ впродовж останніх 18 місяців. Після обрання прем'єром Фітцджеральд виголосив своє резюме, в якому він заявив, що економіка й Північна Ірляндія будуть головними проблемами нового уряду.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У День Незалежности ЗСА

Багатомовний історичний документ, підписаний 4-го липня 1776 року у Філядельфії, зродив нову націю, яка 205 років пізніше зберігає своє кредо:

„Ми вважаємо за самозрозуміли істини, що всі люди створені рівними, що Творець обдарував їх певними невід'ємними правами, до яких належить життя, свобода і здобування щастя, що уряди встановлюються між людьми для того, щоб забезпечити ці права, а влада урядів виводиться зі згоди тих, ким вони управляють; що в кожному випадку,коли якась форма уряду стає згубною для такої мети, народ має право змінити або скасувати її і встановити новий уряд, спираючись на такі принципи та організуючи його владу у таких формах,які видаються народові найвідповіднішими, щоб осягнути безпеку і щастя... Але коли довга низка зловживань і правопорушень влади, незмінно спрямована на досягнення тієї мети, виявляє намір підпорядкувати народ абсолютному деспотизмові, тоді народ має право і обов'язок повалити такий уряд і встановити нову форму забезпечення народу в майбутньому".

Деклярація Незалежности, підписана 13-ма стейтами, якою вони проголосили свою незалежність від Великобританії була клясичним виразом мрій і надій всіх волелюбних народів у глобальному маштабі. Теорія свободи і незалежности не народилася 4-го липня 1776 року у Філядельфії, вона існує відколи існує людство, проте це тут, у цій „країні вільних і відважних краю" вона з теорії перетворилася у дійсність. Дійсністю вона залишилася і досьогодні. 20 з половиною декад пізніше.

Як могла молода держава зберегти без змін форму свого правління на протязі понад двох сторіч? Її засновники мали не тільки відвагу, оптимізм і віру у свою країну, але й, що найістотніше, найважливіше, — вони з самого початку зрозуміли силу ідей, які вони записали у Деклярації — всі люди створені рівними. Вони знали, що полум'я, запалене ними, незгасиме. Вони бо створили країну з формою правління —„влада народу, народом і для народу". Вони вклали й іншу суть в свою Деклярацію. Вони не говорили про свободу лише для американців, у Декляраціі недвозначно і виразно говориться — „всі люди", а не лише американці, обдаровані отими невід'ємними правами, які вони проголосили. Тому ЗСА стали світочем волі для всіх позбавлених цих прав, вони стали в авангарді змагань за звільнення від тиранії, для здобуття „волі і справедливости для всіх". З'єднані Стейти Америки стали притулком усіх „шукачів волі", притулком для мільйонів втікачів від тиранії, деспотизму, від режимів, що заперечували найелементарніші „природні права" людини.

У цій країні, народженій у революції, країні, що виросла у свободі і дозріла в незалежності, знайшли притулок і тисячі українців. І ось ми, деякі вже понад 100 років, а велика хвиля української еміграції після Другої світової війни — три-чотири декади — насолоджуємося свободою. Користуємося вільною пресою, правом без страху висловлювати свої думки, вільно виступати проти того, що вважаємо хибним, обстоювати те, що вважаємо справедливим, вибирати тих, хто управляє цією країною, вибирати згодом на їхнє місце інших. Всіми цими вольностями і правами нарівні з нашими співгромадянами користуємося ми у той час, коли в Україні заперечені всі ці права, коли ще далі лише за вислів вільної думки кидають у тюрми, „психушки", у концентраційні табори, коли українському народові загрожує небезпека бути стертим, як нація, з лиця землі шляхом заповідженого московськими імперіялістами перетоплення у пекельному котлі „єдіного совєтского народа".

Чи ж не вдарила 12-та година? Чи ж не прийшов час, коли ми, українці у вільному світі, повинні стати одною нацією під Богом, коли мусимо скерувати всі наші думки, всі наші зусилля, усі наші найгуманніші почування, усю нашу енергію лише на одну-єдину святу ціль — прискорити час, коли ми, на своїй Богом даній нам землі здійснимо і свою Деклярацію, проголошену IУ Універсалом 22-го Січня, яка забезпечить нашому багатостраждальному народові „невід'ємне право на життя, на свободу і здобування щастя"!

Майже 25,000 учнів народних шкіл в Ню Йорку не перейшли до наступних кляс, бо не вміють читати, а нові шкільні розпорядження Освітньої Ради міста виразно забороняють випускати зі шкіл анальфабетів, як це практикувалося часто-густо давніше. Половина з цих школярів після інтенсивної науки читання протягом літа будуть переведені до вищих кляс. Серед цих затриманих через невміння читати є багато семиклясників: кожний з п'яти учнів з сьомої кляси перепав на іспиті читання, хоч стандарти цих іспитів дуже і дуже невисокі.

Ярослав Курдидик

ПРЕВЕНТИВНА ВІЙНА МОСКВИ ПРОТИ КИТАЮ

Переглядаючи міжнародну пресу, можна прийти до майже однозгідного твердження, що поїздка секретаря Гейга до Китаю почала знову панічно підсилювати страх Москви перед „китайською апокаліпсою". Деякі західні коментатори слушно завважують, що для прояву цього страху є чимало різних причин, але найвагоміша з них — це „жахлива комбінація" — один більйон китайців озброєних американською технологією і модерною зброєю...

Світова опінія намагається пригадати, що на кордонах із Китаєм, довжиною 4,600 миль, Совєтський Союз був примушений розставити одну четвертину Червоної армії один мільйон вояків. Можна натрапити і на такі твердження, що окупацію Афганістану слід розглядати не тільки як само намагання просунути свої впливи до „теплих портів", а в дальшому захопити Арабський півострів, але в першу чергу, як „ обмурування Китаю з флангу". Те саме відноситься і до В'єтнаму, в який Москва досі вклала коло 5 більйонів „різнорідної допомоги, включно із тисячами інструкторів і дорадників".

Парадоксальне явище

Воно не тільки дивне, але скоріш парадоксальне явище, що під сучасну пору світові не загрожує конфлікт, між вільними країнами і тоталітаризмом, але скоріше, що це можна трактувати як підготову до неминучого зудару між двома тоталітаристичними системами, і цей назріваючий конфлікт затемнює своєю тінню усі інші, теж не менше важливі світові проблеми.

Нагадаймо, що в 1970-1976 роках, Москва відводила дуже багато уваги країнам третього світу, а для прикладу варто пригадати, Близький Схід, Африку, а зокрема Латинську Америку. Але починаючи від 1976 року в усіх вищезгаданих обширах не переведено замітніших та більших акцій. У протилежності до попередніх дій, Совєтський Союз зосередив тепер усю свою увагу на мілітарні встрявання в Афганістан та Індокитай, а водночас розпочав підсиленим „мировим маневруванням", прихиляти на свій бік Індію.

Чимало аналітиків історії Росії висловлює думку, що коли мова про демографічний страх Росії перед Китаєм, то його слід дошукуватися в історичній паралелі 300-річного татарсько-монгольського владування в обширах Росії. І тому, коли слідкувати за теперішньою реакцією „совєтской родіни" — не можна дивуватися, що колишній вирішний зудар з татарсько-монгольським окупантом, 600 років тому, біля Кулікова висувається сьогодні на найвищий п'єдесталь, як найбільше національне геройство, а совєтська мілітарна пропаганда пригадує і перестерігає, що, мовляв, тепер, зокрема на свій лад, насовується нова, але теж і подібна загроза з боку Китаю.

Уже давніше, а тепер із збільшеною натугою при різних нагодах розпочалися нові заклики, щоб із усіх сил зброїтися, мобілізувати військові сили та приготовлятися до чергового „вирішного бою біля Кулікова", але на цей раз із Китаєм. Цю пропаганду, підшиту непритаєною панікою, СССР намагається просунути та заволодіти загальною ментальністю — одна-ково всіх суспільних прошарків, починаючи від „офіційної знаті", почерез членів партії, та всіх апаратчиків, а на низах кінчаючи.

„Пропаганда паніки"

Дуже замітне, що „пропаганду паніки" можна відчути і в російських еміграційних колах за кордоном, а навіть і такий „опозиціонер комунізму", як Солженіцин перестерігає, що в евентуальному майбутньому зударі з Китаєм, Совєтський Союз може мати коло 60 мільйонів жертв. Дехто із західніх стратегів передбачує, що згадана вище цифра — 60 мільйонів, може бути вдвоє більшою і за їхнім розцінюванням, якраз оцей страх перед Китаєм не лишень що огірчує росіян, але і теж на свій спосіб — у вигляді такої загрози, теж і об'єднує.

Західні „совєтологи" наголошують, що цим теж слід і зрозуміти як і теж „виправдувати", чому СССР вертається знову до колишньої „сталінської контролі та затискування дисципліни", а зокрема до чисток серед дисидентів. Це ж бо і єдині ще засоби, які залишилися Москві, щоб ними рятувати існування комуністичної збанкрутованої імперії. Висновки з цього такі: наростання китайської сили не маліє, а навпаки зростає.

А коли до цього долучити ще американську допомогу у найближчому майбутньому, що готова обіймати не лише вже готову американську зброю, але теж і технологічне устаткування, яке найкраще надається для модернізації та підсилення китайських збройних сил у загальному, то тоді для Москви залишається — єдина і невідкладна розв'язка, твердять геополітичні стратеги: приготуватися і розпочати неодмінно превентивну війну, і то якомога швидше, заки Китай ще не виріс з „атомових пеленок"...

З НАШИХ БУДНІВ

Жаб'ячі стегонця

Ніяк не можу цього збагнути, чому саме в кумпанії завзятущих рибалок, що підвечірньою порою засіли вечеряти над річкою Делеваром, — зійшла розмова про... жаби.

Може й викликав її друг Константин похвалившись, що перед розпуском на вакації їхній великий „бос" запросив декого з працівників, і Константина між ними, на парадний обід до ресторану Лючова...

— А що давали? — зацікавився пан магістер, єдиний представник галицької меншости в цьому соборному майже, товаристві.

Уявіть собі — жаб'ячі стегонця!

Дядько Петро статечно сплюнув і скривився, ніби муху проковтнув, але бувалий в світі і в людях пан Анатолій, змітигував його, що плюватись нічого, поскільки жаб'ячі ніжки, це лакоминка, цимис і смакують надзвичайно!

— Що з того, що смакують, — зідхнув меляхолійно Константин, — коли в мене, друзі, такий дурний характер, що тільки їм щось екстра - смачного так зараз мені ввижається голод в Україні... А тоді весь смак пропадає! От, згадав я тоді, хрупаючи розкішні стегонця, чому-то ми, кощії нещасні, в голодівку 33-го року, не харчувались жабами?.. Потрощили все, що було з'їсного, дехто, прости, Господи, вже й до канібальства брався, а чортових жаб не займали! Але їх була страшенна гибель по ставках, плавнях та всяких болотах: пів України можна було врятувати від голодної смерти...

— Аж доконав їх славетний Італійський Корпус у 43-му році, — сказав пан Анатолій. Пройшов Україну туди і назад, і жаб'ячого духу не стало!

Дядько Петро статечно захихотав:

— Бо то й правда! У нас, для прикладу сказати б, у Трентоні, рядом італійський і слов'янський квартали существують. То в цьому, де живуть талійни, не знайдеш не то жаби, але й нещасного слимачка! А в польсько -руськo-українському, скажемо, секторі аж кишить від них! Та вони не дурні, будьте спокійні: жадна з них не проскочить з українського городу до талійського... Тут же було б їм капуто!

Кінцеве слово забрав дядько Петро, виконуючий обов'язки кашовара:

Наступила пропозиція облишить цю жаб'ячу тематику! Пане магістре, будь ласка, скажіть розумне слово до народу.

— Ага! То прошу витягнути „перцівку" з моєї валізочки.

Сеть, витягнуть перцівочку!.. Так, значить, панове-товариство хап за гвер! Пора вечеряти.

Ікер

Роман С. Голіят

Східня політика Ватикану

I

ESTERN POLITICS OF THE VATICAN 1917-1979 by Hansjakob Stehle. Translated from German by Sandra Smith. Ohio University Press. Athen, Ohio-London 1981. 466 pages.

Д-р Гансякоб Штелє на підставі зібраних документів — раніше невідомих, або схованих у засекречених архівах, — і великого джерельного матеріялу включно з високопоставленими достойниками Ватикану дає у згаданій вище праці повний образ східньої політики Ватикану за останніх 60 років. Д-р Штелє належав до групи журналістів, які взяли участь в історичних відвідинах Папи Івана Павла II в Польщі, З'єднаних Стейтах Америки, Мехіко й інших країнах. Свої особисті спостереження із цих відвідин Папи, він зафіксував у цій книжці.

Д-р Штелє студіював історію в Німеччині й Італії, з цієї ділянки осягнувши докторат. На протязі останніх десяти років, з постійним осідком в Римі, він працює як журналіст для німецьких газет, а від 1970 року він є також кореспондентом для Західньо-й Північного німецького радіомовлення.

Наглядно, що автор цієї історії докладно обзнайомлений з історією Української Католицької Церкви й для цієї тематики призначив доволі багато місця. При перерахуванні прізвищ українських ієрархів, він придержується української транслітерації.

У вступі до своєї книжки д-р Штелє пише, що під цю пору Церква в катакомбах — це не місце для маси народу, навіть для римо-католиків. Історично, християнська Церква в катакомбах існувала в добі, коли вона — статистично — була не більша, як мала жидівська секта у великій Римській імперії. Тому саме войовничий державний атеїзм старається передовсім знищити, або обмежити наявність структури Католицької Церкви. Східньоевропейські сталіністи особливо розуміли структуру папської Церкви краще, ніж це сприймали (праві чи ліві) католики. Останні, річ ясна, забувають про духовий концепт їхньої Церкви, якщо вони хочуть мобілізувати свою Церкву на Сході чи на Заході — для матеріяльних цілей, або для політичної коляборації чи опозиції.

Папа Пій X у своєму пастирському посланні „Польоніє Попульорум" до польських католиків в російській імперії пригадував їм, щоб вони не включалися у жадні соціялістичні партії і радикальні угрупування.

Цар віддячився за цей жест Риму цим, що видав декрет про толеранцію, в якому вперше скоротив привілей державної Православної Церкви, надавши більше прав католикам, дозволивши навіть змінювати віровизнання.

Коли царський режим у 1907 році „видворив" пропольського архиєпископа Вільна барона фон дер Ропп, Папа на це не зареагував. Від 1919 року він перебував у Варшаві. Але, в тому часі, львівський архиєпископ граф Андрей Шептицький (Митрополит уніятів, з'єднаних з Римом — українських католиків східнього обряду) двічі їздив в Росію під прибраним прізвищем, щоб перевірити політичний клімат і вигляди для місійної праці. В 1908 році він подав звідомлення про свої тамошні спостереження в Римі. В тому самому часі Папа переговорював з царем, не зважаючи на це, що він (Папа) секретно передав повні права Митрополитові Шептицькому, щоб бути приготованим до майбутнього перевороту в Росії.

Ця двонапрямна дипломатія Ватикану, часто утруднювала східню політику папів у прийдешних десятиліттях, — твердить автор. Він згадує, що після розвалу царської Росії, Митрополит Шептицький був звільнений зі заслання із Сибіру. Митрополит мав подвійну тактику. Він переговорював одночасно з обома: з цісарем у Відні і царем в Петрограді, а завжди мав на думці подвійну мету; католизацію Росії і створення з України незалежної католицької нації. З приводу історичної невдачі, Митрополит не осягнув своїх задумів. У 1918 році, він і його українська католицька архиепархія опинилися у новій польській республіці, яка була хворобливо наставлена, як супроти українців, так і росіян.

Апостольський нунцій, 61-річний Ачілле Ратті, який мав три докторати й до того часу (29-го травня 1918 року) був префектом ватиканської бібліотеки) став ватиканським нунцієм, не тільки для нової Польщі, але для цілого обширу, частини колишньої царської імперії — від Литви по Сибір. Він прибув до Варшави з проросійським наставленням, не знаючи про те, що поляки ставилися до всього того, що російське з більшою ненавистю, як до комунізму. В листі до Папи Бенедикта ХУ Ратті писав, що: „моєю найбільшою насолодою було б пролляти свою кров за Росію". Одначе Папа потребував його як дипломатичного представника, а не як мученика. Він готов був чекати на большевиків у своїй резиденції і нав'язати з ними безпосередній контакт, але „чудо над Вислою" йому перешкодило. Коли большевицькі війська відступили з-під Варшави, багато припускало, що сила комунізму є слаба й большевики вскоротці розваляться.

(Продовження буде)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Єдина на потребу посилка

Ще минулого року просив я Видавництво щоденника „Свободи", щоб прислали мені підручники української мови для 3-ої і 4-ої гімназійної кляси семінарії оо. Василіян у Прудентополі, Бразилію, бо не маю з чого викладати українську мову.

У лютому цього року надійшли посилки з книжками 50 підручників Марії Дейко: „Рідний край" і „Свшан Зілля". Сьогодні їх отримали відповідні кляси і тепер наука в школі на сто відсотків поліпшала. При тім учителька 1-ої і 2-ої кляс теж висловила побажання мати такі підручники, бо з кількох букварів годі навчати клясу, що має до 60 семінаристів.

Наша громада в Стейтах та в Канаді, якщо зайде потреба, завжди готова допомагати своїм братам у Бразилії та в Аргентині. Вважаю, однак, що найкраща посилка, єдина на потребу це українська книжка і журнал. Отримую теж даром „Веселку", а з пластових „Юнака" і „Готуйсь". Для мене це краще як будь-що інше.

Якщо говоримо про те, що українські люди бідні, потребуючі, то найперше треба мати на увазі їхній духовний стан. Нам тут найбільше треба української культури та й засобів її будувати і втримати! Тому найкраща і єдина на потребу це посилка української книжки, зокрема підручників і журналів.

Дякуючий за цей шляхетний дар і жест, прошу знову присилати оті найкращі, єдині на користь нашого духа українські підручники, книжки та журнали!

о. Василь Зінько, ЧСВВ

Прудентопіль, Бразилія

ВЕЛИКА ТЕЛЕВІЗІЙНА КОРПОРАЦІЯ Ен-Бі-Сі (NBC) яка в останніх чотирьох роках різко втрачала прибутки і прихильність глядачів, оголосила заміну президента Ф. Сілвермана, що очолював NBS якраз ці чотири роки, іншим президентом. Від новонайменованого президента очікують покращання ситуації глядачів і прибутків. Ним став Ґранд Тінкер, донедавній чоловік відомої телевізійної зірки Мері Тейлер Мур і голова її ж корпорації „МТМ — Продукція".

Петро Одарченко

СПІВЕЦЬ СРІБНОЇ ЗЕМЛІ

III

Поет вітає з'їзд молоді в Мукачові (1937). Але наступні події — віденський арбітраж, що позбавив Карпатську Україну її столиці Ужгороду, а також Мукачова й Берегова, викликали гарячий протест Ґренджі-Донського („3. 1938").

Поет пише про героїчну смерть славного сина Гуцульщини Івана Попенка, хороброго повстанця, що „по лицарськи сміло воює, як лев". „За рідную волю, за щастя народу, вставай, мій народе, до бою вставай!" закликає завзятий повстанець. Ворожа куля мадярська скосила героя. Таким же героєм був і молодий юнак гімназист Василь Вайда („Остання куля"). Він завзято відбивав наступ ворогів-мадярів, доки вистачило куль і, уникаючи полону, „у свій юнацький лоб пустив останню кулю". Славні борці „рвали рабства всі тенети, йшли у бій завзято". Всіх їх

Гнала мрія величава:
Битись за свободу...
На вік віки честь і слава
всім борцям народу!

Найбільшого борця за волю України Тараса Шевченка глибоко шанував В. Ґренджа-Донський, підкреслюючи ролю Великого Кобзаря України в боротьбі за краще майбутнє рідного народу:

Думки Пророка рознеслись
Й по нашій Україні,
І нам відваги надають
У боротьбі, в лихій годині...

... Його огненнії слова
Карпаття зрозуміло,
Він нас веде на спільний шлях,
А ми ступаймо сміло!

Поет оспівує „прапор наш блакитно-золотий", „наш прапор любий, рідний" і гордо заявляє:

„Українського ми роду,
Українцями звемось,
А земля ця — Україна!

... Бо цей край — земля свободи,
Наш народ на ній живе!
В рідний горах рідні води,
Рідна пісня тут пливе...

Поет високо оцінює національну культуру рідного народу, що не зважаючи на „тисячолітнє пригноблення; біду і лихоліття", не втратив своєї самобутности, своєї душі:

Карпатський люд талановитий,
як мистецька ця душа!

... Кептарик їхній — чесне слово —
оцей розкішний кожушок,
та це ж поезія готова,
краси чудесної зразок!

Свій спосіб і своє убрання,
І свійська вишивка й різьба —
це вічний бій за існування,
це за культуру боротьба...

Наші вишивки чудові,
Цей бадьоро-пестрий цвіт...
... Або наш танок проворний,
Наша пісня чарівна,
Це ж бо дійсно скарб народний,
В світі більш таких нема!
...Всі оці добра народні
Із серцями нам зрослись,
Хоч не раз були й голодні,
А краси ми не зреклись!

Скарби народної творчости, рідної пісні поет творчо використав у своїх поезіях і поемах, з великим мистецьким хистом використав і народнопоетичні засоби: епітети, порівняння, метафори, паралелізми, пісенну ритміку та інші художні засоби багатого карпатського фолкльору. За зразками народної пісні В. Ґренджа-Донський створив багато своїх поезій-пісень („Посадила дві черешні", „Ой, ходжу я понад Тису", „Гей повіяв буйний вітер", „Народна баляда про Свербина", „Повітруля" та ін.). Одна з найкращих його баляд — це „Таємниця річки, співучої ріки (Марічка)". Тема Шевченкової „Катерини" майстерно розроблена в поемі Ґренджі-Донського „Гуцулка". На місцевому гуцульському матеріялі розроблено й тему баляди Ґете „Лісовий цар" в творі „Опир-водяник", з додержанням віршового розміру „Erlkönig".Багато поезій написано й на теми кохання.

Цикл віршів „У тюрмі", написаний на чужині відзначається глибоким ліризмом, щирим патріоризмом і великою тугою за рідним краєм. У вірші „Моїй донечці" поет стверджує свою непохитність, свою готовість умерти за свої високі ідеї, за свою відданість своєму народові:

Ми є лишень короткі епізоди
всієї вічности, а вічність та —
це наш народ і наша Україна,
навіки-вічна і свята...

Своїй любій донечці він заповідає:

„Будь гордою, мов погляд тигра...
... традиції народу ти шануй,
над все кохай свободу...

А зродиш ти дочко, синів,
вщепи до них ще від колиски
ненависть до цих деспотів, тиранів...
... Навчай любити Рідний Край,
ту мозолисту Україну...

У мадярському концтаборі Варюлапош поет пише про жорстокості й катування:

Биття, тяжкі побої, муки
Витримують мої брати...

(Закінчення на стор. 4)

КАНАДСЬКІ ПОШТОВІ УРЯДНИКИ в числі 23,000 вийшли на страйк, вимагаючи повної платні для вагітних жінок впродовж 20 тижнів перед породами. 40 відсотків працівників канадської пошти — це жінки й дотепер вони отримують у потребі тільки 15 тижнів такої відпустки і то з платнею 60 відсотків нормальної. Вимога ця є одною з головних перешкод у осягненні порозуміння та підписання контракту.

В ОФІЦІЙНІЙ ГАЗЕТІ турецького уряду подано до публічного відома основні принципи майбутньої конституції і конституанти, яка її ухвалить. Конституанта буде складатися з Ради національної безпеки, як формально називається теперішня правляча військова хунта, дорадчого зібрання, зложеного з 120 представників 67 провінцій та з 40 членів, яких визначить керівне тіло хунти, що складається з п'яти генералів. Рада національної безпеки матиме остаточне слово в контроверсійних справах. Навіть після ухвалення нової конституції Рада національної безпеки матиме нагляд над урядом, вплив на ухвалу законів і розпорядків та на функціонування урядових установ. В конституанті не будуть допущені репрезентації політичних партій, які існували 11-го вересня 1980 року, тобто один день перед військовим переворотом, який стався 12-го вересня. Хунта ствердила, що катастрофальне положення, в якому опинилася Туреччина перед військовим переворотом у вересні 1080 рокі, було спричинене політичними партіями й тому не слід повторяти попередньої помилки й знову виставляти країну на ту саму небезпеку.

Розмова з Митрополитом...

(Продовження зі стор. 1)

1921 році, пов'язаного на вічність з іменем Ісповідника віри Митрополита Василя Липківського. Також історичним цей Собор був тому, що 360 років тому, і також у мурах св. Софії Київської, відбувся Собор (1620 р.), що як і Собор 1921 року, „підтвердив основну засаду, що тільки національна й автокефальна Церква, себто незалежна у своєму внутрішньому житті й управлінні, має повну змогу ширити Слово Христової Істини".

У Десятому Соборі брали участь Владики: Архиєпископи Марко і Константин; два єпископи, що були тут висвячені, Владика Анатолій Дублянський з Нового Ульму в Німеччині, і Єпископ-помічник Іван Шарба з Індіяни, ЗСА; 62 священики і 110 мирян, пересічно по два делегати з кожної активної православної парафії (в УАПЦ є сто парафій з 32,000 родин при них, що становить приблизно 100,000 вірних). Були присутні на Соборі і гості, так що разом всіх учасників було 250 осіб.

Президія Собору, очолена Митрополитом Мстиславом, керувала всіма акціями цього найвищого духовного зібрання УАП Церкви. Сам Митрополит на Соборі вийшов переможцем над певними відосередніми силами.

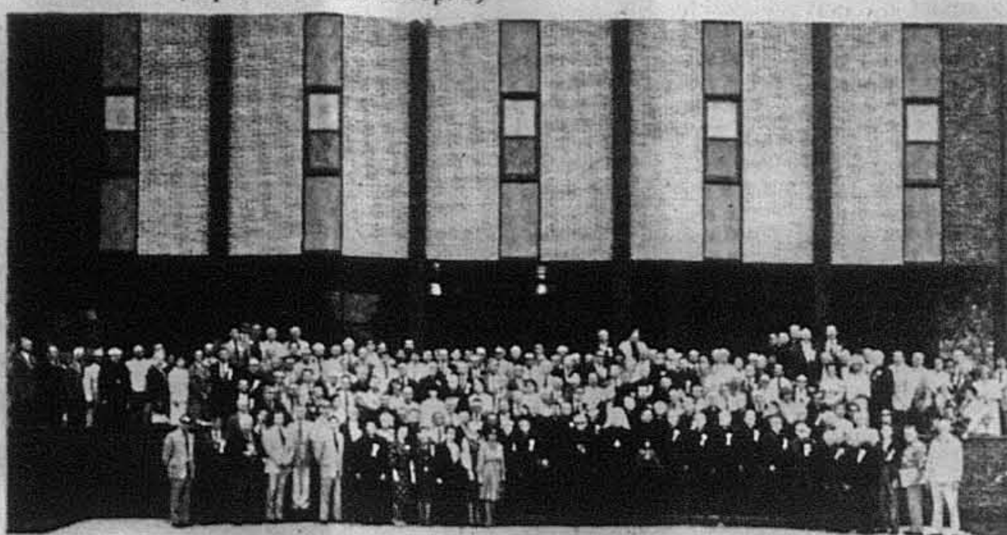
Десятий Собор мав у програмі також звичайні організаційні справи, про які своєчасно поміщено в „Українському Православному Слові" докладні звіти. Але, самозрозуміло, що цей Собор особливо сильний був тим, що зцементував ще міцніше навколо Митрополита весь клир і все миряніство.

Зупинився Владика також довше на діях Москви проти нашої Церкви, — наступ на Неї і на Білоруську Православну Автокефальну Церкву йде невгаваючи, про що писала „Свобода" в ч. 118. Робота Московської патріярхії слідна скрізь, — каже Владика, — де треба щось знищити, підірвати, зруйнувати. І тому особливо лютить Москву наша Церква і її Митрополит Мстислав, який уміє, як ніхто інший, розпізнати підривні дії підступного ворога і подати тривожний знак остороги не тільки українцям, а своїм колегам з інших християнських Церков, які не завжди бачать за овечою машкарою „миролюбця" дійсну вовчу натуру більшости клиру підсовєтської Російської церкви, серед якого — і це не таємниця — с чимало працівників КГБ.

Під найбільший обстріл Москви раз-у-раз попадає сам Владика Митрополит, бо дуже вже Москві стоїть впоперек горла Українська Автокефальна Православна Церква, що не дозволяє Москві стати „третім Римом", і „славянские ручьи" ніяк через українців не зливаються в „русском море", і значить — „оно изсохнет — вот вопрос". Про це писав ще Пушкін, звертаючись до „клеветников России", серед яких українці становлять більшість, і вони „такие ужасные националисты"...

Промова Владики, надхненна, патріотична, одуховлена і пророча, сколихнула всім Собором, — сказали пізніше мені нововибраний Голова Консисторії УАПЦ протопресвітер о. Степан Біляк, з яким мені пощастило коротко розмовляти.

Собор був радісною й величною подією: уявити собі здвиг кількох сот мирян, коли в Церкві-Пам'ятнику проходило торжественне свячення єпископів з участю сорока священиків, трьох Владик і Митрополита. Це була велика святкова урочистість, що прийшла на зміну глибокому жалю з приводу відходу з цього світу Владики Архиєпископа Ореста, керівника УАПЦ на Західню Европу, що опочив 14-го квітня цього року. Престіл його спорожнів, аж поки о. протопресвітер Анатолій Дублянський погодився, після двох -трьох років намовлянь, прийняти єпископську Митру. Тепер Митрополит Мстислав спокійний — православні вірні в Европі мають гідного Душпастиря, якого чекає неустанне жниво у Христовому Винограднику серед православних українців тут, — кількість яких велика.

Учасники Десятого Собору Української Автокефальної Православної Церкви.

На Соборі були репрезентовані отже всі парафії УАПЦ крім тих, майже нечинних що помалу „скапують", перестають існувати. Це церкви зі стейтів Норт Дакоти, Вайомінг і Небраски, де колись розквітало церковне українське життя. Деякі парафії на Пітсбурзчині також „скапують". В них можна спостерігати більшу живучість жінок у порівнянні з чоловіками. Чоловіки-вуглекопи не живуть довго; їхні ж вдови доживають тут віку; молодь подалася на нові землі. Ця диспропорція поміж вдовами і вдівцями помітна і серед священиків. Консисторія налічує сорок вдів-паніматок. Пенсійних священиків є 17.

Церква Православна має вірних сливе на всіх континентах світу: це і Північна Америка з Канадою і ЗСА, і Південна Америка; це і Европа з Англією, і Австралія. Митрополит відвідує всі осередки Церкви відносно часто, навідуючись до Европи, де крім українців бачиться з іншими православними Ієрархами, з якими, як ось з грецьким Митрополитом, його єднає почуття глибокої приязні й спільні зацікавлення, спільна життєва філософія та спільні погляди на багато інших життєважливих справ.

Про Митрополита Дамаскіноса, Вселенського генерального секретаря Православного Собору, якого відвідав Митрополит Мстислав тепер знову в Шамбессі коло Женеви у квітні цього року, говорить Владика з великим почуттям: їхня приязнь міцна, а особистий контакт обох Владик триває сливе 10 років. З Митрополитом Дамаскіносом обговорював наш Владика багато справ, серед них найголовніші: інфільтрація Московської патріярхії по-через Православну Церкву Америки (колишня Російсько-Американська — Митрополія, що одержала вісім років тому автокефальний статус від Московської патріярхії; найстарші патріярхії Сходу — Царгородська Вселенська, Олександрійська, Антіохійська і Єрусалимська — ще й досі вважають той акт за неканонічний) у життя національних Православних Церков на Північно-американському терені; 1000-ліття хрищення Русі-України і роля Вселенської Царгородської Патріярхії й України в поширенні християнства на Сході Европи, та Друга Всеправославна Конференція для розгляду сучасного стану підготовки до Великого Священного Собору Вселенської Православної Церкви. Ця Конференція має відбутися в недалекому часі в Осередку Вселенської Царгородської Патріярхії у Женеві.

Диверсія Московської патріярхії настільки домінує в щоденному житті інших православних Церков, що цією темою — каже Митрополит — слід би зайнятися пресі більш поважно, вміщуючи статті з повчальними роз'яснюваннями про цю небезпечну дію.

Але ось розмову перервано, бо Йосип Лисогір приніс власноручно квитки для Владики на Сьомий Український Фестиваль, що якраз того дня відбувався тут в Ґарден Стейт Сентер у Голмделі. Кілька слів обміну ввічливими словами, обійми Митрополита і Й. Лисогір пішов своєю дорогою. Незабаром з'явилася тут з найновішою поштою Настя Грибович, щоб ласково запропонувати свої послуги бути провідником по кількамільйоновій посілості УАПЦ в Бавнд Бруку. До турту „адтов екскурсантів" приєднався ректор Семінарії о. протопресвітер Франко Істочин. Митрополит Мстислав, хоч певно втомлений довгою розмовою, не бажав лишитися в резиденції, а очолив поїздку до Дому Української Культури, де, як незаступимий Учитель, розповів про всі справи, пов'язані з будовою Дому, й про цілі, для чого Дім воздвигли. Дотеп, точність оцінок і випуканий смак справжнього знавця архітектури ціхували розмову Митрополита.

Але час йшов і треба було казати „До побачення". З благословенням для хосенної праці в редакції, з подякою за відвідини від славного Митрополита, їхалося легко й радісно додому, а уяву заполонив образ цього видатного українського Провідника і бажання приїхати сюди знову, щоб відвідати Музей, який зберігає в собі рідкісні скарби української культури; відвідати цвинтар- Пантеон , на якому вже поховано майже 2,200 осіб (всіх місць тут є 7,200 — з чого — продано 6,750 — лишилося, отже, 450).

Цікавою ділянкою праці УАПЦ є також діяльність активного православного жіноцтва, охопленого Сестрицтвами. На чолі цієї могутньої жіночої організації стоїть Валентина Кузьмич. Але це також тема окрема і для неї треба повної уваги. Вабить також праця Консисторії і Семінарії, про які читачі б радо більше довідалися. Все це нехай буде в наступний раз.

У ВАШІНҐТОНІ відбуваються розмови між секретарем оборони ЗСА Каспаром Вайнберґером і міністром оборони Японії Джоджі Омура. Вайнберґер обстоює, що зростаюча небезпека Совєтського Союзу в Азії вимагає від Японії поважного зросту її оборонних сил, а в першу чергу, значного піднесення воєнного бюджету. Японці воліють інвестувати свої капітали в розбудову торгівлі й промислу, аніж у виробництво зброї, а щоб боронила їх американська збройна сила. Американці довго толерували такий стан, але на майбутнє домагаються його зміни. Щоб проломити японський опір Вайнберґер вказав міністрові Омура, що оборонні видатки ЗСА в слідуючому році винесуть 222 більйони долярів, а японські — 11 більйонів. Така величезна диспропорція дає повну підставу американцям вимагати від японців більших оборонних зусиль.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ Франсуа Міттеран на пресовій конференції в Люксембурґу заявив, що він і надалі підтримує договір в Кемп Дейвиді, який заключили Єгипет та Ізраїль при допомозі ЗСА і особисто президента Джіммі Картера. Тією своєю заявою президент Міттеран унеможливив ініціятиву тих европейських країн, які хотіли випрацювати окрему політичну лінію для полагоди конфліктних справ на Близькому Сході і намагатися спільними силами перевести її в життя. Проти цього були політичні кола Вашінгтону, а в першу чергу Ізраїль і Єгипет. Одначе західні промислові країни намагалися таким способом забезпечити собі тривалу доставу арабської нафтової ропи. Президент Міттеран заперечив, що існує можливість якоїсь загальної розв'язки ізраїльсько-арабського конфлікту, як це твердять західноьоевропейські політики, а прихилився до становища Ізраїля й Єгипту, що слід крок за кроком ступнево здобувати поодинокі осяги.

ПОВІДОМЛЕННЯ

КАРПАТСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІМ. ЮЛІЯНА РЕВАЯ

повідомляє, що заходами ЦЕНТРУ плянується поставити Пам'ятник на гробі

сл. п. ПРЕМ'ЄРА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ЮЛІЯНА РЕВАЯ

Просимо Приятелів Покійного та Організації надсилати свої пожертви на ч. 8954 „Самопомочі":

"SELFRELIANCE" FCU, Account 8954

108 Second Avenue

New York, N. Y. 10003

Чеки виписувати на: The Julian Revay Carpathian Research Center.

КАРПАТСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІМ. ЮЛІЯНА РЕВАЯ:

Проф. д-р Петро Стерчо — Голова

Д-р Василь Вереш — Секретар

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛИ:

жертвували на „Фонд ім. Д-ра В. Залозецького

сл. п. Владики ОРЕСТА ІВАНЮКА

$ 25.00 — Арт. Мареш; по $ 20.00 — Ірина Жуковська, П. Григорович; по $ 10.00 — Д-р І. М. Новосівський, З. Бервіцька, О. Бражник; $ 5.00 — В. Зотовська.

сл. п. Владики МИКОЛАЯ ДЕБРИНА

$ 25.00 — Арт. Мареш; $ 15.00 — Дм. Яремчук; $10.00 Д-р І. М. Новосівський.

сл. п. СТЕФАНІЇ ЖУКОВСЬКОЇ

$ 50.00 — Стефанія і д-р Св. Шеремета; по $25.00 — Ольга й Р. Федорів, Арт. Мареш; по $20.00 — Ірина Жуковська, П. Григорович; Ярослава й Отто Венке; $10.00 — Д-р І. М. Новосівський.

сл. п. ОРИСІ СУДЧАК-РОГОВСЬКОЇ

$ 25.00 — Арт. Мареш; $15.00 — Дм. Яремчук; $10.00 — Д-р І. М. Новосівський.

сл. п. РОЗАЛІЇ КАЛИНЧУК

$20.00 — Емілія і Мих. Сосницький; по $10.00 — Ірина Жуковська, Д-р І. М. Новосівський, З. Берівцька.

ІНСТИТУТ ДОСЛІДІВ ВОЛИНІ І Т-ВО „ВОЛИНЬ" у ВІННІПЕЗІ

ділиться з усім своїм Членством і своїми Прихильниками та всіма Земляками сумною вісткою що 15 травня 1981 року відійшов з-поміж нас у Вічність

ЛЕГЕНДАРНИЙ КОМАНДИР І ОСНОВОПОЛОЖНИК УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

сл. п.

ТАРАС БУЛЬБА-БОРОВЕЦЬ

довголітній член і співробітник Інституту Дослідів Волині.

Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

ВІЧНА І СЛАВНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа ІДВ і Т-ва „Волинь"

Ділимось сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 30-го червня 1981 р. з Волі Всевишнього, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, відійшла у Вічність на 81 р. життя

бл. п.

ПАРАСКЕВІЯ ЗУБРИЦЬКА з дому ДОРОЖІВСЬКА

ПАРАСТАС — в четвер, 2-го липня 1981 р. о год. 7:30 веч. в пох. заведенні Devlin & Rosmos Main St. & 4th Ave. Phoenixville, Pa.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА — відправиться у п'ятницю, 3-го липня 1981 р. о год. 9.30 ранку в церкві свв. апп. Петра і Павла, а відтак на цвинтар у Факс Чейсі, Філядельфія.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою з усім Пластунством та Українською Громадою, що дня 20-го червня 1981 року відійшов на Вічну Ватру

сл. п.

пл. сен. кер. ВОЛОДИМИР САВЧАК

колишній голова Крайової Пластової Ради в ЗСА та довголітній пластовий діяч.

Опечаленим Дружині, Доні та Родині складаємо вислови глибокого співчуття.

КРАЙОВА ПЛАСТОВА РАДА
КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА
в ЗСА

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в неділю, 28-го червня 1981 р., в Геркімер, Н. Й. несподівано на 92-му році життя, упокоївся в Бозі, наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДО і ПРАДІДО

бл. п.

МАТВІЙ ПОЛІТИЛО

бувший довголітній секретар 192 Відділу УНС в Геркімері і трудолюбивий член української парафії і громади.

ПАРАСТАС — відбувся у вівторок, 30-го червня 1981 р. в похоронному заведенні Едварда Петикевича в Геркімері, Н. Й., о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН — в середу, 1-го липня 1981 р. і Заупокійна Служба Божа о год. 9 ранку в православній церкві св. Покрови в Геркімер, а опісля на церковному цвинтарі.

Горем прибиті:

дружина — ТЕКЛЯ
син — МИХАЙЛО з дружиною АННОЮ і дітьми МАРІЯННОЮ, ТОМОЮ і РОБЕРТОМ із дружиною БЕВЕРЛІ
дочка — ЮЛІЯ і ІЛЬКО ПОЛЯНСЬКІ із донями ЕВГЕНІЄЮ і МАРІЄЮ та РОБЕРТОМ ПЕЗДЕКОМ і донею САРОЮ
дочка — МАРІЯ і МИХАЙЛО РАПАЧІ із сином МАТВІЄМ і донею МАРГАРЕТОЮ і РОНАЛЬДОМ БУТКОВИЧІ із сином СТЕПАНОМ і донею ЛЯРИСОЮ
дочка — МАРГАРЕТА і ВАСИЛЬ ПУПЧИКИ із синами: ВАСИЛЕМ мол., ДАВИДОМ і ГРИГОРІЄМ і донею ЕВГЕНІЄЮ
дочка — ЕВГЕНІЯ і ЯРОСЛАВ ЛИКТЕЙ із донями КАТРУСЕЮ і ХРИСТЕЮ і синами МИХАЙЛИКОМ і МАРКОМ

В ОСТАННІХ ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ виборах на Філіппінах опозиція не взяла участи, протестуючи таким чином проти кандидатури президента Фердінанда Маркоса, який кандидував повторно. Не зважаючи на поставу опозиції населення масово голосувало й вибрало Маркоса знову. Віцепрезидент Буш поїхав тепер відвідати його, що опозиція гостро скритикувала.

1,400 САНІТАРНИХ РОБІТНИКІВ вийшли на страйк у вівторок, 30-го червня, в Північному Ню Джерзі, куди входять також такі міста, як осідок УНСоюзу і „Свободи" Джерзі Ситі, Нюарк, Петерсон та інші, тобто повіти: Гадсон, Пассеїк, Берґен, Ессекс, Морріс, Міддлсекс і Юніон. Ці санітарні робітники включають у себе вивожувачів сміття з 110 населених пунктів. Юнія санітарів хоче збільшити заробітну платню своїх членів за тиждень праці у трьох категоріях до 476 дол., 504 дол. і 560 дол., а працедавці пропонують збільшення платні на 9 відсотків першого року, і на шість відсотків і сім відсотків — відповідно, у двох наступних роках.

Співець срібної...

(*Продовження зі стор. 2*)

Своєму слідчому поет кидає гордий виклад:

Злочини і кривди не забуду,
з вами по дорозі нам не йти!
Мадяром ніколи я не буду,
радше хай мене беруть чорти!

Велика насталгія, туга за рідним краєм звучить у поезіях, написаних на чужині у Братиславі:

І ось і я покинув Рідний Край
недобиток великої руїни,
Прощай же, Срібна Земле, о прощай,
найкраща ти перлино України.

Несу в хустині грудочку землі,
орошену і кров'ю і сльозами,
нехай потішить душу в чужині,
пригноблену тривожними думками.

Із надзвичайною силою свого почуття поет малює красу природи рідного Закарпаття; його гори, долини, полонини, рідних людей, їх побут і звичаї, їх національну культуру, прекрасне народне мистецтво. Поет з великою майстерністю пише про „співучі ліси", про „подих запашних ялин", про „стрімкі потоки-звори". Він думкою лине до рідних Карпат, він бачить яблуневий цвіт, він чує пісню солов'їну, в його уяві повстають рідні полонини, де „череди пасуться", де „пісні вітрами-горами несуться", йому вчуваються „коломийки веселих гуцулок", він бачить, як „по берегах траву гуцули косять".

Потік сріберний пісня їм гуде,
спадаючи в пінисту Білу Тису,
мале дівчатко бережком іде,
збирає ягоди в різьблену мису.

Поет мріє ще раз побачити рідні гори, „піти в зарінок, на лужок, хоч раз скупатися у Тисі".

Побути, де лісок росте,
стинаються колоди,
і де крізь гілля, крізь густе
співають гучно срібні води...

Поет бачить у сні рідний Ужгород і дзеркально чисту річку Уж, яка „неначе та срібляста стрічка дзеркалилась і здовж пливла".

До кінця свого життя В. Ґренджа-Донський оспівував рідну Землю Срібних Вод.

У поезії Василя Ґренджі-Донського, за словами Євгена Маланюка, „пульсує справжнє безпосереднє чуття, щирість без гриму й фризури. Є вони (вірші, уміщені в збірці „Тернові квіти полонини") на багатьох сторінках правдивою поезією, таким рідким у нас явищем серед десятків книжок з марним псевдонімом „поезія".

Поезії й поеми, вміщені в першому томі творів Василя Ґренджі-Донського, і своїм ідейним змістом, і літературними якостями, безперечно заслуговують того, щоб вони були якнайширше розповсюджені серед усіх українців, які люблять рідне слово і рідне письменство. Книга поезій Ґренджі-Донського своїм зовнішнім виглядом являє собою цінне подарункове видання.

Книга великого формату обсягом у 456 сторінок може бути прикрасою кожної бібліотеки. Ціна книги 20 долярів. Адреса видавництва така: Carpatian Alliance, Inc. Washington Br. 5716 — 46 Ave S. Minneapolis, Minn. 55417.

У ЧІКАҐО З УСПІХОМ ПРОЙШЛИ СОЮЗОВІ КРУГОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

Комітет Кругольних Змагань УНС.

Жінки-переможці зі здобутими трофеями.

Чікаго, Іллиной. Тридцять три збірних, 76 пар і 149 індивідуальних гравців у круглі взяли участь у змаганнях, тут, на 16-му Річному УНСоюзовому турнірі гри в круглі, в суботу і неділю, 23-го і 24-го травня, у „Форд Ситі Лейнс". Організатори турніру, під керівництвом Ед Салівана, захоплені успіхом цієї імпрези і назвали її з правом „блискучою".

Самі розгри розпочалися вже в суботу, о 1-ій годині по полудні, подвійними грами й індивідуальними виступами. Завзята гра на круглевих „лініях" чергувалася з товариськими забавами (танці, перекуска, солодке і різні напої), що відбувалися в поблизькому „Голлідей Інн", де приміщувалася і головна квартира турніру.

В неділю, наступного дня, після Служби Божої в українській католицькій церкві Пресвятої Діви Марії, о 1-ій годині по полудні головна радна Українського Народного Союзу Гелен Олек офіційно відкрила другий день змагань. Того ж вечора успішно вітав учасників турніру та гостей принадний бенкет, на якому тостмайстром був Едвін Блідий, представлений гостям Юлісю Гуглик. Вступну молитву проказав тут о. Юліян Катрій, парох церкви Різдва Пречистої Діви Марії. Після багатої вечері Ричард Пітула, секретар Комітету турніру, разом з Е. Саліваном і пані Пуциловою роздавали нагороди переможцям. Зокрема пані Пуцило вручила переможцеві трофей ім. Петра Пуцила, славної пам'яти головного касира УНСоюзу, який нагло помер в 1972 році. Цей трофей дістав першун турніру чоловіча збірна „Чікаґські Юкі", до якої належать члени 22-го Відділу УНС; ними керує Волтер Сипко. Ця залога дістала крім загального трофею ще індивідуальні трофеї та 500 дол. грошима.

Нагорода ім. Івана Кокольського, також колишнього головного касира УНС, була уділена за друге місце переможцям турніру, разом з сумою 300 дол. та індивідуальними трофеями. Все це дістали „Страйкери" з Чікаґського 22-го Відділу УНС, капітаном яких є Волтер Скат. Третє місце зайняли „Ролінг Ракерс" з Дерри, Пенсильванія.

В інших змаганнях чоловіків перше місце у подвійних розграх припало Майкові Цвякалі і Артові Ла Понту з Чікаґо, друге місце зайняли Стів Хом'як і Волтер Гавалюк, третє місце — Давид Блідий і Джеррі Блідий, який також подолав здобути перше місце в поодиноких грах. Арт Ла Понт був на другому місці та Н. Широкий — на третьому. Іншими переможцями в особливих категоріях були Дейв Донли, знову Джеррі Блідий і В. Робертсон. Нагорода Біла Гузара дісталася Джеррі Гойсакові та В. Робертсонові.

Союзовське жіноцтво також славно списалося. Перше місце з нагородою і грошовим дарунком у 200 дол. завоювали чікаґські союзовки з Відділу 22-го, як називають себе „Блю Джейс", керує ними Анна Козира. Друге місце з трофеєм і теж грошима — 200 дол., дістали чікаґські „Дівчата" з 22-го Відділу.

Союзовки з Дерри, Пенсильванії, К. Кокольська і Ц. Коземчак зайняли перше місце в подвійній грі; друге місце припало також мешканкам Дерри Дж. Серській і Д. Латті.

В індивідуальних змаганнях перше місце завоювала пані Саливан, друге М. Колодницька, Мішель Падіяк третє. Дальші нагороди особливого призначення дістали: Ц. Коземчак, М. Колодницька, Н. Вайткофф та Діяна Дзюн.

Закінчився цей дводенний незвичайно успішний турнір союзовців Чікаґо і околиці молитвою, яку провів о. Леонард Корчинський з української католицької церкви св. Йосафата, після чого Гелен Олек оголосила, що наступний річний турнір УНСоюзу з круглів відбудеться в Клівленді, бо це місто розміщене центрально і до нього легко буде доїхати бажаючим взяти участь у змаганнях звідусіль.

Н. Мартинюк...

(*Продовження зі стор. 1*)

цюристів виступили з прем'єрою цього танцювального концерту — „Дещо зачарований вечір". Ця точка, як і інші, була опрацьована спільно з Освальдом Родріґезом, директором Елленс Стюарт'с Ля Мама Експериментального Театру. У цьому танкові Н. Мартинюк і Картер МекАдамс — музичними і світляними ефектами, мімікою обличчя та рухами передали глядачеві світ сповнений різних страхіть, потвор і марив, які ввижаються у снах людини — дитячому і дорослому. Зміст цього танку, як і інших позначувався не тільки віртуозністю виконування і гармонійним суціллям рухів обоїх танцюристів, але й артистичним відтворенням психіки людини і її переживань у різних гранях її життя. У належне за своє знамените виконання виконавці зібрали рясні оплески.

Після танцювального концерту, в год. 5:30 вечора, в домі Н. Мартинюк і К. МекАдамса зібралися гості, які й були глядачами танцювального концерту, на товариському прийнятті, поміж якими були батьки танцюристки — Микола і Степанія Мартинюки з Олифанту Па., її найближча родина — брати і сестра, як теж о. Іван Сембрат, ЧСВВ, з Глен Кову, який рік тому звінчав Нусю і Картера, Рома Приймa-Богачевська, прима-балерина, хореограф модерного мистецького танцю та керівник Балетної Школи в Ню Йорку та на околиці, Гелен Сминдак -кореспондент „Українського Тижневика", Зірка Дерлиця-професор Нюйоркського університету і друзі та знайомі молодих господарів цього дому.

Н. Мартинюк, у розмові з кореспондентом „Свободи" сказала, що після деякого відпочинку, бо підготова до останнього концерту вимагала постійної і важкої праці на протязі шести місяців, вони пляснують знову виступати в Танцювальному Театрі Ніколяус, а тоді хто-зна, можливо, удосконалюватимуть своє знання народного та клясичного українського танку у „воркшапі" Роми Прийми, що має відбуватися від 1-го до 5-го липня.

У нашої танцюристки — „Українки з Оліфанту, — безліч плянів, візія цікавих і нових хореографій, і можна сподіватись, що у цьому їй пощастить, бо на це має дані — талант і незвичайну вітальність.

Литовцеві...

(*Закінчення зі стор. 1*)

твердженні К. Ліннаса, що ці всі обинувачення супроти нього — це „московська пропаганда".

У підтримці своєму твердженні адвокат І. Берзінс покликав на свідка колишнього совєтського прокурора і члена московської адвокатської палати Фредріка Нєзанского. Говорячи почерез перекладача, Ф. Нєзанскі сказав, що судова система в СССР не вагалася користуватися пофальшованими документами або фальшивими свідками. Однак на запит судді Я. Мішлера чи документ у справі К. Ліннаса є пофальшований, Ф. Нєзанскі не міг цього доказати. Поміж документами були повідомлення, на яких, мовляв, служивши офіцером у концентраційних таборах, мав підписуватися підсудний.

Ніл М. Шір заступник директора Департаменту судівництва, створеного два роки тому, з метою судження нацистських злочинців, сказав, що К. Ліннас, за вийнятком подачі свого прізвища, відмовився відповідати не будь-які запити під час судової розправи, покликаючись на П'яту поправку до Конституції ЗСА. Під час розправи було кількох свідків, які зізнали, мовляв К. Ліннас переводив екзекуції над жидами.

Суддя Я. Мішлер покищо ще не виніс вироку в цій справі, доручивши адвокатам обох сторін передати до двох тижнів їхні остаточні аргументи. К. Ліннасові, якщо йому докажуть вину, загрожує депортація до СССР, але заки розправа перейде всі судові процедури, це забере принаймні сім років.

переводила екзекуції жидів і не-комуністів в 1941 році у в'язниці Тарту в Естонії. В інформації не сказано, чому саме Ліннас мусів іти в партизанку, коли він співпрацював з німцями.

Усі ці обинувачення підсудний почерез свого адвоката Іварса Берзінса відкинув, намагаючись представити, що всі документи і докази совєтської влади — неправдиві. К. Ліннас не був присутній під час судової розправи, а його адвокат відмовився від розмов із кореспондентами.

Двадцять років тому у неприсутності К. Ліннаса, закинувши йому воєнні злочини, совєтський суд засудив його на смерть, але коли в 1961 році совєтський уряд домагався видачі Ліннаса, ЗСА зігнорували це домагання, опираючись на